

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ (ОРГАНІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ)»

Рівень вищої освіти: **Перший (бакалаврський)**

Спеціальність: **242 Туризм**

Рік навчання: **2-й**, семестр **3-й**

Кількість кредитів ECTS: **5 кредитів**

Назва кафедри: **Менеджменту**
зовнішньоекономічної діяльності,
готельно-ресторанної справи та
туризму

Мова викладання: **українська**

Лектор курсу

д.е.н., доц. Головня Олена Михайлівна

Контактна інформація
лектора (e-mail)

elen@vsau.vin.ua, ellens@meta.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму)» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквизитів): «Навчальна практика з організації екскурсійної діяльності».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквизитів): «Планування та організація туристичного бізнесу».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Специфічна форма відпочинку в приватних господарствах сільської місцевості з використанням майна та трудових ресурсів особистого селянського, підсобного

або фермерського господарства, природно-рекреаційних особливостей місцевості та культурної, історичної та етнографічної спадщини регіону.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – «Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму)» покликана сформувати у студентів уявлення щодо основних рекреаційних потреб людини, розуміння специфіки і видів рекреаційної діяльності, знання з організації і розвитку рекреаційних систем. Сільський туризм і його різновидність агротуризм мають багато спільного з екотуризмом і часто відповідають багатьом його пріоритетам, зокрема: збереження природничого та культурного середовища, підтримка добробуту місцевої громади, постачання туристам харчів з місцевих продуктів. Деякі власники агротуристичних господарств, розташованих поблизу природоохоронних територій, підтримують серед туристів проєкологічні вимоги. У сільських місцевостях організовують відвідувачам багато додаткових послуг, що включають екотуристичні програми: кінні та велосипедні прогулянки, маршрути по знакованих стежках у національних і ландшафтних парках, природничі подорожі, збирання ягід та грибів.

Завдання вивчення дисципліни

Задачі вивчення дисципліни – сформувати у студентів знання про предмет, об'єкт, основних поняттях та концепціях сільського зеленого туризму; дослідити економічну сутність сільського зеленого туризму як виду підприємницької діяльності на основі узагальнення положень теорій підприємництва, інституціоналізму і теорії економічної організації; виявити особливості і закономірності розвитку підприємницької діяльності агроосель у системі сільського зеленого туризму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі туристичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності

Загальні компетентності:

ЗК3. Екологічність мислення та соціальна відповідальність

ЗК12. Уміння дотримуватись норм здорового способу життя та впроваджувати їх у особистій та професійній діяльності

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного

туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

ФК8. Розуміння принципів і процесів формування та організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем

ФК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

ФК16. Уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

Програмні результати:

ПРН5. Розв'язування професійних проблем та практичних завдань у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, яке передбачає застосування теорій та методів системи наук, що формують туризмологію та проведення досліджень й здійснення інновацій які характеризуються невизначеністю умов і вимог.

ПРН6. Набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи

ПРН9. Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

ПРН15. Оцінювати економічну ефективність туристичних продуктів, виявляти і оцінювати інноваційно-технологічні ризики процесів реалізації туристичних продуктів.

ПРН16. Організовувати і управляти процесами формування і реалізації туристичних продуктів, що відповідають вимогам споживачів.

ПРН17. Володіння прийомами і методами роботи з персоналом, методами оцінки якості і результативності праці персоналу підприємства туристської індустрії.

ПРН18. Формулювання концепції туристського підприємства, розробки ефективної стратегії і формування активної політики оцінки ризиків підприємства туристської індустрії.

ПРН19. Оцінювання і проведення техніко-економічного обґрунтування інноваційних проектів в туристській індустрії на різних рівнях (державному, регіональному, локальному), застосування нормативних правових актів в професійній діяльності.

Також вивчення даної компоненти формує у студентів вищої освіти ряд соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Сільський зелений туризм в системі рекреаційно-туристичних занять	2	2	8
2	Тема 2. Історія розвитку сільського зеленого туризму. Напрями сільського зеленого туризму та агротуризму	-	2	8
3	Тема 3. Вітчизняне законодавство у галузі сільського зеленого туризму	2	-	8
4	Тема 4. Сертифікація та стандартизація у галузі сільського зеленого туризму. Міжнародна практика сертифікації послуг у сфері туризму	2	2	8
5	Тема 5. Категоризація у галузі сільського зеленого туризму. Екологічне маркування агросадіб	2	2	8
6	Тема 6. Міжнародні та національні організації сільського зеленого туризму	2	2	2
7	Тема 7. Особливості організації сільського зеленого туризму у різних країнах	2	2	8
8	Тема 8. Досвід розвитку сільського зеленого туризму європейських країн	2	-	8
9	Тема 9. Організація і проектування зеленої садиби	2	2	6
10	Тема 10. Бізнес-проектування зеленої садиби	2	2	6
11	Тема 11. Рекламна політика в сільському зеленому туризмі	2	2	6
12	Тема 12. Попит і пропозиція у сфері сільського зеленого туризму	-	2	6
13	Тема 13. Формування цін на відпочинкові послуги у селі	2	-	6
14	Тема 14. Оцінка якості туристичної продукції. Система управління якістю туристичної продукції	2	2	6
15	Тема 15. Просування продукції та послуг сільського зеленого туризму	2	2	6
Разом		26	24	100

Самостійна робота студента (СРС) — це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом без безпосередньої участі викладача. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів: розвиток творчих здібностей та активізацій розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття студентом глибокої системи знань як ознаки міцності знань; самостійна робота студентів як результат морально-вольових зусиль.

Методичне керівництво самостійною роботою студента з дисципліни Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму) здійснює викладач.

Метою СРС є засвоєння навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у підготовці сучасного фахівця вищої кваліфікації.

В ході самостійної роботи студент має перетворитися в активного учасника навчального процесу, набути здатність самостійного оволодіння теоретичними і практичними компетенціями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Основні види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Самостійна робота з метою підготовки до поточних аудиторних занять	24	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	22	2 рази на семестр	Усне та письмове опитування
3	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	32	2 рази на семестр	Виступ в аудиторії з презентацією, усний захист, дискусія в групі на тему презентації
4	Підготовка до модульного контролю та іспиту	22	3 рази на семестр	Тестування у системі Сократ
Разом		100		

Самостійна робота студента (СРС) — це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом без безпосередньої участі викладача. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів: розвиток творчих здібностей та активізацій розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття студентом глибокої системи знань як ознаки міцності знань; самостійна робота студентів як результат морально-вольових зусиль.

Методичне керівництво самостійною роботою студента з дисципліни Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму) здійснює викладач.

Метою СРС є засвоєння навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у підготовці сучасного фахівця вищої кваліфікації.

В ході самостійної роботи студент має перетворитися в активного учасника навчального процесу, набути здатність самостійного оволодіння теоретичними і практичними компетенціями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Гапоненко Г. І. Організація сільського зеленого туризму : підручник для студентів спец. "Туризм" / Г. І. Гапоненко, А. Ю. Парфіненко. Суми : Університетська книга, 2021. 300 с.
2. Інтерактивна консалтингова система для сільського туризму : колект. монографія / Кальна-Дубінюк Т. П. [та ін.]. Київ : НУБіП України, 2019. 134 с.
3. Кафарський О.В. Сільський туризм в Україні: конституційно-правові засади організації та діяльності : монографія. Рівне : Петраш К. Т., 2019. 247 с.
4. Матвійчук Л.Ю. Сільський зелений туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід : монографія / Л. Ю. Матвійчук, І. В. Тищук ; Луц. нац. техн. ун-т. Луцьк : Луц. нац. техн. ун-т, 2017. 259 с.
5. Ніколаєв К. Д. Екологізація та розвиток сільського зеленого туризму в Україні: монографія / К. Д. Ніколаєв. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 152 с.
6. Організація підприємницької діяльності в сфері сільського туризму особами з інвалідністю : навч. посіб. / Барна Марта [та ін.] ; Львів : Растр-7, 2019. 205 с.
7. Сільський зелений туризм для підвищення кваліфікації фахівців сфери сільського зеленого туризму: навч. посіб. / [Т. П. Кальна-Дубінюк та ін.] ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ ; Ніжин : Лисенко М. М. [вид.], 2018. 639 с.
8. Сільський зелений туризм: слов.-довід.; [авт.-уклад.: Т. П. Кальна-Дубінюк та ін.]. Київ ; Ніжин : Лисенко М. М. [вид.], 2018. 79 с.
9. Яровий В.Ф. Розвиток підприємств туризму та сільського зеленого туризму: теорія, методологія, практика: монографія / В. Ф. Яровий. Херсон : Айлант, 2019. 361 с.

Додаткова

1. Bihun R. Mathematical modeling of tourism development in territorial communities. *Technology audit and production reserves*. 2022. № 2(2). С. 21-30.
2. Charkina T. Improvement of the tourism industry management due to introduction of new trends and types of tourism. *Philosophy, economics and law review*. 2022. Vol. 2, no. 1. С. 108-117.

3. Letunovska N. Scientific research in the health tourism market: a systematic literature review. *Health Economics and Management Review*. 2020. Iss. 1. С. 8-19.
4. Zavarika G. M. Military tourism as a peculiarity of tourism development in a post-conflict territory. *Journal of geology, geography and geocology*. 2022. Vol. 31(1). С. 186-193.
5. Безкоровайна Л. В. Сільський туризм, біорізноманіття та сталий розвиток: комплементарність та вплив на добробут сільського населення. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. № 1. С. 68-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2021_1_9.
6. Головня О.М. Перспективи сфери туризму як фактора соціально-економічного зростання Вінницької області. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 10. С. 69-78.
7. Головня О.М. Соціально-економічні аспекти розвитку міжнародного туризму під впливом глобалізаційних чинників. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 1. С. 56-71.
8. Головня О.М. Соціально-економічні детермінанти розвитку міжнародного туризму та трудової міграції. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 2. С.39-52.
9. Головня О.М. Туристично-рекреаційна сфера Вінницької області як передумова формування соціально орієнтованої економіки. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 7. С. 41-43.
10. Головня О.М., Ставська Ю.В. Міжнародний туризм: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ ДРУК, 2020. 316 с.
11. Данило С. І. Особливості формування конкурентостійкості підприємств сільського зеленого туризму на засадах маркетингу. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 11. С. 49-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_11_9
12. Демко В. С. Місце зеленого туризму в розвитку економіки сільських територій. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 4(1). С. 7-11. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2020_4\(1\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2020_4(1)_3).
13. Івашина Л. П. Порівняльний аналіз зарубіжного та українського досвіду публічного регулювання розвитком сільського зеленого туризму. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2021_2_17.
14. Кадош С. В. Теоретичні і практичні аспекти розвитку сільського туризму в дніпропетровській області. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_1_27.
15. Калачевська Л. І. Зелений туризм як напрям інноваційного розвитку сільських територій. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2018. № 6. С. 25-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2018_6_6

16. Калмикова І. С. Сільський туризм в стратегічному плануванні сталого розвитку сільських територій. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Т. 13, Вип. 2. С. 112-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2021_13_2_15

17. Ковальова О. В. Проблеми інституційного забезпечення розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. № 6. С. 108-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2020_6_14.

18. Лісовий А. В. Туризм на сільських територіях в контексті розвитку несільськогосподарської зайнятості. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. 2020. № 1. С. 228-239. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnu_ekon_2020_1_20.

19. Мармуль Л. О. Удосконалення структури ринку праці сільських територій шляхом розвитку підприємств сільського зеленого. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 38. С. 70-77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2018_38_11

20. Ніколюк О. В. Державне регулювання розвитку сільського зеленого туризму в Україні в умовах пандемії COVID-19. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. № 5. С. 119-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2020_5_14.

21. Панасюк В. І. Публічно-приватне партнерство у сфері туризму як чинник соціально-економічного розвитку сільських територій. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2020_8_9.

22. Підвальна О. Г. Інноваційні напрями розвитку сільського туризму у структурі регіональних туристичних систем. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 334-337. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2020_43_62

23. Скочко М. Сільський зелений туризм як вид соціально-економічного розвитку українського села в умовах пандемії Covid-19. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2020. Вип. 2. С. 92-99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/srso_2020_2_12.

24. Ставська Ю. В. Сільський зелений туризм як напрям розвитку сільських територій. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1. С. 83-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2019_1_9.

25. Степанов В. Ю. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. *Актуальні проблеми державного управління*. 2018. № 1. С. 79-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2018_1_14

26. Табенська О. І. Сільський зелений туризм – значний соціальний внесок у розбудову української культури. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 9. С. 16-19.

27. Філюк С. М. Роль подієвих туристських ресурсів Івано-Франківської області для розвитку сільського, зеленого туризму. *Карпатський край*. 2018. № 1-2. С. 167-171. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kkr_2018_1-2_21

28. Чобаль Л. Ю. Ключові фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність підприємств сільського зеленого туризму. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 11. С. 54-58. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_11_10

29. Якимчук А. Сільський "зелений" туризм як каталізатор розвитку місцевої економіки в процесі децентралізації влади. *Agricultural and resource economics: international scientific e-journal*. 2021. Vol. 7, № 1. С. 232-259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/areis_2021_7_1_14.

30. Ярема Л. В. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_5_45.

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Уважність на лекціях, наявність конспективних записів	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	6
5	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	6
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Уважність на лекціях, наявність конспективних записів	6
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	6
10	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	6
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання

	необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Розробник

Д.с.н., доцент кафедри _____ О.М. Головня

Завідувач кафедри _____ Ю.В. Ставська

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ (ОРГАНІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ)»

Рівень вищої освіти: **Перший (бакалаврський)**

Спеціальність: **242 Туризм**

Рік навчання: **4-й**, семестр **7-й**

Кількість кредитів ECTS: **5 кредитів**

Назва кафедри: **Менеджменту**
зовнішньоекономічної діяльності,
готельно-ресторанної справи та
туризму

Мова викладання: **українська**

Лектор курсу

д.е.н., доц. Головня Олена Михайлівна

Контактна інформація
лектора (e-mail)

elen@vsau.vin.ua, ellens@meta.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму)» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 16 год.; практичні заняття - 14 год., самостійна робота - 120 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквизитів): «Навчальна практика з організації екскурсійної діяльності».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквизитів): «Планування та організація туристичного бізнесу».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Специфічна форма відпочинку в приватних господарствах сільської місцевості з використанням майна та трудових ресурсів особистого селянського, підсобного

або фермерського господарства, природно-рекреаційних особливостей місцевості та культурної, історичної та етнографічної спадщини регіону.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – «Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму)» покликана сформувати у студентів уявлення щодо основних рекреаційних потреб людини, розуміння специфіки і видів рекреаційної діяльності, знання з організації і розвитку рекреаційних систем. Сільський туризм і його різновидність агротуризм мають багато спільного з екотуризмом і часто відповідають багатьом його пріоритетам, зокрема: збереження природничого та культурного середовища, підтримка добробуту місцевої громади, постачання туристам харчів з місцевих продуктів. Деякі власники агротуристичних господарств, розташованих поблизу природоохоронних територій, підтримують серед туристів проєкологічні вимоги. У сільських місцевостях організовують відвідувачам багато додаткових послуг, що включають екотуристичні програми: кінні та велосипедні прогулянки, маршрути по знакованих стежках у національних і ландшафтних парках, природничі подорожі, збирання ягід та грибів.

Завдання вивчення дисципліни

Задачі вивчення дисципліни – сформувати у студентів знання про предмет, об'єкт, основних поняттях та концепціях сільського зеленого туризму; дослідити економічну сутність сільського зеленого туризму як виду підприємницької діяльності на основі узагальнення положень теорій підприємництва, інституціоналізму і теорії економічної організації; виявити особливості і закономірності розвитку підприємницької діяльності агроосель у системі сільського зеленого туризму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі туристичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності

Загальні компетентності:

ЗК3. Екологічність мислення та соціальна відповідальність

ЗК12. Уміння дотримуватись норм здорового способу життя та впроваджувати їх у особистій та професійній діяльності

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного

туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

ФК8. Розуміння принципів і процесів формування та організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем

ФК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

ФК16. Уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

Програмні результати:

ПРН5. Розв'язування професійних проблем та практичних завдань у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, яке передбачає застосування теорій та методів системи наук, що формують туризмологію та проведення досліджень й здійснення інновацій які характеризуються невизначеністю умов і вимог.

ПРН6. Набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи

ПРН9. Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

ПРН15. Оцінювати економічну ефективність туристичних продуктів, виявляти і оцінювати інноваційно-технологічні ризики процесів реалізації туристичних продуктів.

ПРН16. Організовувати і управляти процесами формування і реалізації туристичних продуктів, що відповідають вимогам споживачів.

ПРН17. Володіння прийомами і методами роботи з персоналом, методами оцінки якості і результативності праці персоналу підприємства туристської індустрії.

ПРН18. Формулювання концепції туристського підприємства, розробки ефективної стратегії і формування активної політики оцінки ризиків підприємства туристської індустрії.

ПРН19. Оцінювання і проведення техніко-економічного обґрунтування інноваційних проектів в туристській індустрії на різних рівнях (державному, регіональному, локальному), застосування нормативних правових актів в професійній діяльності.

Також вивчення даної компоненти формує у студентів вищої освіти ряд соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Сільський зелений туризм в системі рекреаційно-туристичних занять	2	-	8
2	Тема 2. Історія розвитку сільського зеленого туризму. Напрями сільського зеленого туризму та агротуризму	-	-	8
3	Тема 3. Вітчизняне законодавство у галузі сільського зеленого туризму	2	-	8
4	Тема 4. Сертифікація та стандартизація у галузі сільського зеленого туризму. Міжнародна практика сертифікації послуг у сфері туризму	2	2	8
5	Тема 5. Категоризація у галузі сільського зеленого туризму. Екологічне маркування агросадіб	2	-	8
6	Тема 6. Міжнародні та національні організації сільського зеленого туризму	2	-	8
7	Тема 7. Особливості організації сільського зеленого туризму у різних країнах	2	2	8
8	Тема 8. Досвід розвитку сільського зеленого туризму європейських країн	2	2	8
9	Тема 9. Організація і проектування зеленої садиби	2	-	8
10	Тема 10. Бізнес-проектування зеленої садиби	-	2	8
11	Тема 11. Рекламна політика в сільському зеленому туризмі	-	2	8
12	Тема 12. Попит і пропозиція у сфері сільського зеленого туризму	-	-	8
13	Тема 13. Формування цін на відпочинкові послуги у селі	-	-	8
14	Тема 14. Оцінка якості туристичної продукції. Система управління якістю туристичної продукції	-	2	8
15	Тема 15. Просування продукції та послуг сільського зеленого туризму	-	2	8
Разом		16	14	120

Самостійна робота студента (СРС) — це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом без безпосередньої участі викладача. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів: розвиток творчих здібностей та активізацій розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття студентом глибокої системи знань як ознаки міцності знань; самостійна робота студентів як результат морально-вольових зусиль.

Методичне керівництво самостійною роботою студента з дисципліни Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму) здійснює викладач.

Метою СРС є засвоєння навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у підготовці сучасного фахівця вищої кваліфікації.

В ході самостійної роботи студент має перетворитися в активного учасника навчального процесу, набути здатність самостійного оволодіння теоретичними і практичними компетенціями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Основні види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Самостійна робота з метою підготовки до поточних аудиторних занять	28	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	28	2 рази на семестр	Усне та письмове опитування
3	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	36	2 рази на семестр	Виступ в аудиторії з презентацією, усний захист, дискусія в групі на тему презентації
4	Підготовка до модульного контролю та іспиту	28	3 рази на семестр	Тестування у системі Сократ
Разом		120		

Самостійна робота студента (СРС) — це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом без безпосередньої участі викладача. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів: розвиток творчих здібностей та активізацій розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття студентом глибокої системи знань як ознаки міцності знань; самостійна робота студентів як результат морально-вольових зусиль.

Методичне керівництво самостійною роботою студента з дисципліни Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму) здійснює викладач.

Метою СРС є засвоєння навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у підготовці сучасного фахівця вищої кваліфікації.

В ході самостійної роботи студент має перетворитися в активного учасника навчального процесу, набути здатність самостійного оволодіння теоретичними і практичними компетенціями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Гапоненко Г. І. Організація сільського зеленого туризму : підручник для студентів спец. "Туризм" / Г. І. Гапоненко, А. Ю. Парфіненко. Суми : Університетська книга, 2021. 300 с.
2. Інтерактивна консалтингова система для сільського туризму : колект. монографія / Кальна-Дубінюк Т. П. [та ін.]. Київ : НУБіП України, 2019. 134 с.
3. Кафарський О.В. Сільський туризм в Україні: конституційно-правові засади організації та діяльності : монографія. Рівне : Петраш К. Т., 2019. 247 с.
4. Матвійчук Л.Ю. Сільський зелений туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід : монографія / Л. Ю. Матвійчук, І. В. Тищук ; Луц. нац. техн. ун-т. Луцьк : Луц. нац. техн. ун-т, 2017. 259 с.
5. Ніколаєв К. Д. Екологізація та розвиток сільського зеленого туризму в Україні: монографія / К. Д. Ніколаєв. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 152 с.
6. Організація підприємницької діяльності в сфері сільського туризму особами з інвалідністю : навч. посіб. / Барна Марта [та ін.] ; Львів : Растр-7, 2019. 205 с.
7. Сільський зелений туризм для підвищення кваліфікації фахівців сфери сільського зеленого туризму: навч. посіб. / Т. П. Кальна-Дубінюк та ін. ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ ; Ніжин : Лисенко М. М., 2018. 639 с.
8. Сільський зелений туризм: слов.-довід.; [авт.-уклад.: Т. П. Кальна-Дубінюк та ін.]. Київ ; Ніжин : Лисенко М. М. [вид.], 2018. 79 с.
9. Яровий В.Ф. Розвиток підприємств туризму та сільського зеленого туризму: теорія, методологія, практика: монографія / В. Ф. Яровий. Херсон : Айлант, 2019. 361 с.

Додаткова

1. Bihun R. Mathematical modeling of tourism development in territorial communities. *Technology audit and production reserves*. 2022. № 2(2). С. 21-30.
2. Charkina T. Improvement of the tourism industry management due to introduction of new trends and types of tourism. *Philosophy, economics and law review*. 2022. Vol. 2, no. 1. С. 108-117.

3. Letunovska N. Scientific research in the health tourism market: a systematic literature review. *Health Economics and Management Review*. 2020. Iss. 1. С. 8-19.
4. Zavarika G. M. Military tourism as a peculiarity of tourism development in a post-conflict territory. *Journal of geology, geography and geoecology*. 2022. Vol. 31(1). С. 186-193.
5. Безкоровайна Л. В. Сільський туризм, біорізноманіття та сталий розвиток: комплементарність та вплив на добробут сільського населення. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. № 1. С. 68-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2021_1_9.
6. Головня О.М. Перспективи сфери туризму як фактора соціально-економічного зростання Вінницької області. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 10. С. 69-78.
7. Головня О.М. Соціально-економічні аспекти розвитку міжнародного туризму під впливом глобалізаційних чинників. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 1. С. 56-71.
8. Головня О.М. Соціально-економічні детермінанти розвитку міжнародного туризму та трудової міграції. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 2. С.39-52.
9. Головня О.М. Туристично-рекреаційна сфера Вінницької області як передумова формування соціально орієнтованої економіки. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 7. С. 41-43.
10. Головня О.М., Ставська Ю.В. Міжнародний туризм: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ ДРУК, 2020. 316 с.
11. Данило С. І. Особливості формування конкурентостійкості підприємств сільського зеленого туризму на засадах маркетингу. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 11. С. 49-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_11_9
12. Демко В. С. Місце зеленого туризму в розвитку економіки сільських територій. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 4(1). С. 7-11. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2020_4\(1\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2020_4(1)_3).
13. Івашина Л. П. Порівняльний аналіз зарубіжного та українського досвіду публічного регулювання розвитком сільського зеленого туризму. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2021_2_17.
14. Кадош С. В. Теоретичні і практичні аспекти розвитку сільського туризму в дніпропетровській області. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_1_27.
15. Калачевська Л. І. Зелений туризм як напрям інноваційного розвитку сільських територій. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2018. № 6. С. 25-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2018_6_6

16. Калмикова І. С. Сільський туризм в стратегічному плануванні сталого розвитку сільських територій. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Т. 13, Вип. 2. С. 112-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2021_13_2_15

17. Ковальова О. В. Проблеми інституційного забезпечення розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. № 6. С. 108-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2020_6_14.

18. Лісовий А. В. Туризм на сільських територіях в контексті розвитку несільськогосподарської зайнятості. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. 2020. № 1. С. 228-239. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2020_1_20.

19. Мармуль Л. О. Удосконалення структури ринку праці сільських територій шляхом розвитку підприємств сільського зеленого. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 38. С. 70-77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2018_38_11

20. Ніколюк О. В. Державне регулювання розвитку сільського зеленого туризму в Україні в умовах пандемії COVID-19. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. № 5. С. 119-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2020_5_14.

21. Панасюк В. І. Публічно-приватне партнерство у сфері туризму як чинник соціально-економічного розвитку сільських територій. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2020_8_9.

22. Підвальна О. Г. Інноваційні напрями розвитку сільського туризму у структурі регіональних туристичних систем. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 334-337. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2020_43_62

23. Скочко М. Сільський зелений туризм як вид соціально-економічного розвитку українського села в умовах пандемії Covid-19. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2020. Вип. 2. С. 92-99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/srso_2020_2_12.

24. Ставська Ю. В. Сільський зелений туризм як напрям розвитку сільських територій. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1. С. 83-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2019_1_9.

25. Степанов В. Ю. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. *Актуальні проблеми державного управління*. 2018. № 1. С. 79-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2018_1_14

26. Табенська О. І. Сільський зелений туризм – значний соціальний внесок у розбудову української культури. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 9. С. 16-19.

27. Філюк С. М. Роль подієвих туристських ресурсів Івано-Франківської області для розвитку сільського, зеленого туризму. *Карпатський край*. 2018. № 1-2. С. 167-171. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kkr_2018_1-2_21

28. Чобаль Л. Ю. Ключові фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність підприємств сільського зеленого туризму. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 11. С. 54-58. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_11_10

29. Якимчук А. Сільський "зелений" туризм як каталізатор розвитку місцевої економіки в процесі децентралізації влади. *Agricultural and resource economics: international scientific e-journal*. 2021. Vol. 7, № 1. С. 232-259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/areis_2021_7_1_14.

30. Ярема Л. В. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_5_45.

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Уважність на лекціях, наявність конспективних записів	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	6
5	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	6
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Уважність на лекціях, наявність конспективних записів	6
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	6
10	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	6
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання

	необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Розробник

Д.с.н., доцент кафедри _____ О.М. Головня

Завідувач кафедри _____ Ю.В. Ставська